СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 228. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 1-го ЖОВТНЯ 1949. — No. 228. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 1, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the U. S. of America FIVE CENTS Elsewhere

ФОНДИ НА ПРИСПІШЕНИЙ ВИРІБ АТОМОВИХ БОМБ

Вашингтон, 29 вересня. — У Білому Домі викінчено вже плян, щоб негайно приспішити виріб атомових бомб і щоб на першу стадію такої акції призначити $70,000,000. Плян буде переданий конгресові до акції. Добре поінформовані кола твердять, що остаточна програма поспішного виробу коштуватиме $500,000,000. Передбачують, що зазив до конгресу в цій справі буде готовий у понеділок, коли члени урядової Комісії Атомової Енергії зійдуться зі спільною конгресовою комісією атомової сили для наладження питання потрібних засобів для продукції атомових бомб. Комісія вже тепер має до розпорядку $1,100,000,000, а з цієї суми, призначено $400,000,000 на конракти для постачання потрібних матеріялів. Члени спільної конгресової комісії зберігають строгу мовчанку про все, над чим вони радили досі і тільки голова комісії, сен. Брайєн МкМагон, оприлюднив загально потребу збільшення виробу атомових бомб і запрошення до цеї праці більшого числа науковців. Це сказав він на те, щоб вказати на потребу втримання американської вищости над совєтською продукцією бомб.

СМЕРТЕЛЬНИЙ ВИПАДОК ПІДЧАС МАНЕВРІВ.

Бостон. — Газетний фотограф, Морис Файнберґ зі щоденника Бостон Повст, згинув [illegible]буху моздіра під[illegible], які переводить воєнна фльота на тутешнім побережжі. Коло 3,000 моряків і маринарів переводили висадку на берег під удаваним обстрілом, коли настав сиґналовий вибух. У ньому покалічено теж трьох офіцерів.

„ТОКИО РОВЗ" ПРИЗНАНА ВИНУВАТОЮ В ЗРАДІ.

Сан Фррансиско. — Іва Ікуко Тоґуррі Д'Аквіно, звісна під іменем Роза з Токіо, признана винуватою в зраді Злучених Держав. Вона підчас війни передавала по радіо з Токіо вісті про видумані нещастя серед американських збройних сил і тим підривала настрій серед американських вояків, які опинилися в японськім полоні. Лава присяжних суддів відкинула інші обвинувачення.

ТРУМАН ЗАПОВІДАЄ ПЕРЕМОГУ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ НА ДАЛЬШІ РОКИ.

Канзас Сити, 29 вересня. — Президент Труман відновив зазив до переведення кожної точки з програми свого „Справедливого Розподілу" і заповів 10,000 зібраним в Муніципальній Авдиторії, що з такою програмою він віднесе перемогу при виборах в 1950 і 1952 р. Промову виголосив Труман з нагоди гостини для предсідника Краєвого Демократичного Комітету, Вилиєма М. Бойла. В обіді взяли участь 3,000 найближчих приятелів, а на ґалеріях сиділи окремо 7,000 слухачів. Було це найбільше зібрання провідних демократів від часу інавґураційної промови президента в січні ц. р.

ДИНАМІТУЮТЬ ВУГІЛЬНІ ШАХТИ.

У різних сторонах країни сповнено акти насилля з нагоди страйку вуглекопів. Коло 15,000 шахтярів пішли до праці в неюнійних шахтах, а зорганізовані пікетчики майнерської юнії об'їздять закопи, щоб недопустити неюнійних робітників до праці. При цім трапляються випадки стріляннини, а в стейті Кентоки здинамітовано дві неюнійні вугільні шахти.

СТАЛЕВІ РОБІТНИКИ НАСТАВИЛИСЯ СТРАЙКУВАТИ.

Пітсбурґ. — В півночі в пятниці на суботу 500,000 сталевих робітників мають вийти на страйк у цілому краю, а управи фабрик почали вже гасити вогні в своїх гутах, заки прийде до повного застою в праці. Федеральна Служба Посередництва й Примиря запросила представників підприємств та юнії на ще одні наради на пятницю в годині 10 ранку, одначе ніхто не вірить в успіх цих нарад. Страйк сталевих робітників припинить не тільки фабрики сталі, але й багато інших підприємств, які потребують заліза й сталі для своїх виробів.

БОЛЬШЕВИКИ ПОРІВНЮЮТЬ СЕРЕ З ХРИСТИЯНСЬКИМИ МУЧЕНИКАМИ.

Ню Йорк. — У процесі проти провідних комуністів виголошують промови адвокати, щоб спонукати суддю Медіну до викинення обвинувачення з суду і недопустити до присуду над підсудними. Адвокат Гері Сечер представляв комуністичних заговірників як борців за нові ідеали, порівнював їх навіть з першими християнськими мучениками і закинув прокураторові Джанові Ф. Х. МкҐоґі, що він самого Христа посадив би на лаві обвинувачених. Тоді прокуратор звернувся до судді з проханням, дозволити йому висловити своє обурення. Діставши дозвіл МкҐоґі заявив: „Це найбільш непростимий вислів, який я досі чув. Я народжений і вихований у цьому місті. Загально звісне, що я належу до Католицької Церкви. Сильно і з цілого серця я вірю, що Ісус Христос є Божим Сином, Отже, коли хто каже в цьому суді, де я виступаю як адвокат, що я зважився б на переслідування мого Бога, то це така обида, для якої мушу перервати розправу". Коли суддя признав рацію прокураторові і запримітив, що Сечер навіть не перепрошує МкҐоґі, Сечер відповів: „Я не маю защо перепрошувати". Тоді МкҐоґі заявив: „Я не потребую перепрошення, бо перепрошення від нього не має жадного значення".

ПРОБУЮТЬ ПЕРЕПАЧКУВАТИ БИЛ ПРО СУСПІЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

У палаті репрезентантів розведено дискусію над приспішенням нового билу в справі суспільного обезпечення. Прихильники стараються заздалегідь перевести ухвалу, щоб палата репрезентантів вже наперед рішила, що прийме проєкт комісії без дискусії над його одинокими точками. Проти такої ухвали піднесено заміти, що тамує свободу слова. Коли б так перейшла ухвала про „замкнену дискусію" тоді комісія прийде з готовим внеском у вівторок наступного тижня в палаті репрезентантів.

ПОБИРАННЯ БЕЗРОБІТНОЇ ДОПОМОГИ.

Стейтовий уряд Ню Йорку завважав, що чеки, які дістають безробітні з допомогою вертаються з Флориди або з інших стейтів. Показується, що багато робітників покидають самі працю, на те, щоб дістати гроші на „вакації".

МІЖ-АМЕРИКАНСЬКА ОБОРОНА ВЗІРЦЕМ ДЛЯ АТЛАНТІЙСЬКОГО ДОГОВОРУ

Вашингтон, 29 вересня. — Недавно зреорганізована Рада Між-Американської Оборони, яка щойно відбула перші засідання в новій головній кватирі у Вашингтоні, може бути зразком для упляновної військової ради країн з Атлантійського Договору. Між-Американська Оборонна Рада повстала перед сьоми роками для необхідної акції підчас війни. Після великого досвіду з того часу її зорганізовано на повні розміри підчас Пан-Американської Конференції в Боготі. Наради над реорганізацією почалися 27 вересня в „Рожевій Палаті", дарованій Маршалом Філдом, купцем з Шікаґо. Яку ролю мала б сповняти ця рада, про це дискутовано на конференції в Ріо де Жанейро в 1947 р., коли то начеркнено договір для оборони Західної Півкулі. Канада не належить до ради, одначе через Спільну Стейтсько-Канадську Оборонну Раду вона посередньо бере участь в оборонній акції Західної Півкулі.

КОНҐРЕС ОСТАТОЧНО УХВАЛИВ ПОВНІ ФОНДИ ДЛЯ ЗАКОРДОНУ

Вашингтон. — В останній хвилині перед голосуванням над повними фондами для допомоги й оборони Західних держав, конґрес відкинув різні поправки, щоб в такий спосіб можна було передати до Білого Дому для підпису президента законопроєкти, які вимагають видатку в сумі $7,124,000,000. Звичайно це тільки уповажнення видати ці гроші, а коли прийдеться до підшукування джерел, з яких ці фонди дістати, тоді може прийти нова проволока. Бил про економічну допомогу був уже справжнім призначенням фондів. На всякий випадок президент дістав усе, чого від конґресу домагався в справі закордонної політики.

НІМЕЦЬКЕ БЮРО ВІДКРИТО У НЮ ЙОРКУ

Вашингтон. — Департамент стейту оприлюднює, що в Ню Йорку, під ч. 42 Бродвей, відкрито головне бюро Високої Аліянтської Комісії для видавання дозволу на виїзд до Німеччини. Оповістка згадує теж, що віза до Італії й Трієсту мусять переходити через Високу Аліянтську Комісію.

НОВІ ІМІГРАНТИ МАЮТЬ ЗГОЛОШУВАТИСЯ ДО ВІЙСЬКОВОГО ВИШКОЛУ

На підставі Акту Поборової Служби з 1948 року, нові імігранти у віці між 18 і 26 роком життя зобов'язані законно зголошуватися (реєструватися) в місцевих поборових урядах до вишколу для військової служби. Реєструватися треба протягом шістьох місяців після приїзду до Злучених Держав, або протягом найближчих п'ятьох днів після досягнення 18 року життя вже тут. Занедбання цього обов'язку вважається кримінальним проступком і карається тюрмою та позбавленням прав. Реєстрація до військового вишколу ще не означає, що зареєстровані особи будуть до нього покликані.

ТАЄМНІ НАРАДИ В СПРАВІ АТОМОВОЇ БОМБИ

Лейк Соксес, 30 вересня. — Представники шістьох великодержав і Канади продовжували вчора свої строго таємні наради в справі міжнародної контролі атомової енерґії, рекомендованої Генеральною Асамблеєю. Західні союзники мали б дожидати на совєтський крок, що закінчив би „мертву точку" в тій справі, яка вже тягнеться три роки. Як з поінформованих кол заявляють, в нарадах досі не зроблено ще жадного прогресу.

ОСТАТОЧНО ВИРІШЕНО ДЕВАЛЬВАЦІЮ НІМЕЦЬКОЇ МАРКИ

Бонн, 30 вересня. — Уряд західно-німецької федеративної республіки остаточно вирішив переоцінку марки, зрівнюючи її до нового курсу фунта стерлінґів. У відношенні до доляра вартість марки встановлено на 23.8095 центів. Це відповідає попередньому рішенню західних високих комісарів в Німеччині, проти якого німецьких уряд початково виступав.

АМБАСАДОР КІРК В СТАЛІНГРАДІ

Сталінград, 30 вересня. — Американський амбасадор в Совєтському Союзі, адмірал Ален Дж. Кірк, закінчив вчора свої неофіціяльні тридневні відвідини Сталінграду, оборона якого під час війни вважалася зворотним пунктом та початком німецької поразки. Це була перша поїздка амбасадора Кірка в Совєтах. Він оглянув місто і високо оцінив його відбудову. Відвідавши музей воєнних трофеїв, амбасадор Кірк записався в книгу відвідувачів „з великим подивом до геройчних оборонців вітального міста Сталінграду". Разом з амбасадором був його син Роґер та секретар амбасади, Джордж Морґан.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В ПАРАҐВАЮ

З Кармен дель Парана інформують, що заснований ще в грудні минулого року Союз Української Молоді в Параґваю тепер розгортає вже широку культурно-освітню, виховну та громадську діяльність. За цей час СУМ вже відбув два делеґатські з'їзди, причинився до заснування двох українських шкіл, влаштовано сім національно-патріотичних імпрез, виставлено 7 п'єс, влаштовано 11 забав та приготовляється цілий ряд дальших імпрез. СУМ існує при Просвіті, але має своє власне управління.

ПРОПОНУЮТЬ ЕДИНБУРҐ НА ЧЕРГОВУ СЕСІЮ О. Н.

Лейк Соксес, 30 вересня. — Між делеґаціями в Генеральній Асамблеї вже тепер ведуться приватні розмови, щоби чергову сесію відбути поза Ню Йорком. Британські представники з міністром Бевином на чолі мали запропонувати генеральному секретареві Тригве Лі, щоби чергова сесія відбулася в древній столиці Шкоції.

ТЕОДОР КУРПІТА В ШИКАҐО

Недавно приїхав до Шикаґо з европейської скитальщини відомий український поет зі Львова, голова колишнього Українського Літературно-Мистецького Об'єднання в Мюнхені та редактор багатьох літературно-мистецьких публікацій, Теодор Курпіта.

СОВЄТИ ЗІРВАЛИ ДОГОВІР ПРИЯЗНІ З ЮГОСЛАВІЄЮ

СПОДІЮТЬСЯ ПОДІБНОЇ АКЦІЇ З БОКУ САТЕЛІТІВ; ТІТО ПРО „ЧОРТІВСЬКИЙ ПЛЯН" МОСКВИ.

Москва 30 вересня. — Совєтський Союз вчора ввечорі офіціяльно повідомив, що він формально виповів свій договір приязні, взаємної допомоги та після-воєнної співпраці з Югославією, підписаний в 1945 році. Причиною цеї акції подано, що Югославія веде „підривну роботу" проти Совєтського Союзу і в тій цілі є в порозумінні з „чужими імперіялістичними колами". Виповідження договору мало б бути безпосереднім наслідком „фактів", виявлених в недавньому судовому процесі в Будапешті проти колишніх комуністичних лідерів, які „признались", що були в змові з Тітом проти Совєтів. Совєтську ноту в цій справі передано в Москві югославським представникам. В ноті говориться, що це Югославія „подерла на шматки" договір приязні між обома країнами, що вона „знищила свою незалежність" та стала „зброєю аґресивної політики чужих імперіялістів". Совєтський Союз це вже друга країна, що виповіла договір приязні з Югославією. Кілька днів раніше це вже зробила Мадярщина. Передбачується, що за цим прикладом підуть теж інші совєтські сателіти. Виповідження договору ще не означає повного зірвання дипломатичних стосунків, але вони вже будуть тільки формальні, бо будь-яку політичну і господарську співпрацю припинено ще перед зірванням договору. Стверджується, що з виповідженням договору совєтсько-югославський спір увійшов в нову і ще грізнішу стадію. Маршал Тіто, довідавшись про совєтську ноту, заявив одній торговельній делеґації, що Совєти продовжують свій „чортівський плян" на знищення Югославії. В Об'єднаних Націях назвали совєтську акцію „антидемократичним відношенням" до Югославії і черговою спробою погрозами підкорити собі цю країну.

КИТАЙСЬКЕ ОБВИНУВАЧЕННЯ ПРОТИ СОВЄТІВ НА ПОРЯДКУ НАРАД О.Н.

Лейк Соксес, 30 вересня. — Не зважаючи на всі протести совєтської делеґації, Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй рішила вчора прийняти пропозицію генерального комітету в справі повної дебати над китайським зажаленням проти Совєтів за допомогу китайським комуністам у війні, що вважається загрозою для миру на Далекому Сході. 45 країн голосувало за Китаєм, а 6 проти. Югославія цим разом голосувала знову разом зі совєтським бльоком. Китай обвинувачує Совєтів, що вони своєю допомогою комуністам порушили чартер Об'єднаних Націй.

ЧАСТИННЕ СКАСУВАННЯ ОБМЕЖЕНЬ ІМПОРТУ В БРИТАНІЇ.

Лондон, 30 вересня. — Британський уряд рішив вчора скасувати цілий ряд обмежень на імпорт дібр з країн т. зв. „м'якої валюти". Це причиниться до вільнішої торгівлі між країнами пляну Маршала. До чого вже від деякого часу закликали Злучені Держави. Подібну акцію на більшу скалю повів вже перед кількома днями уряд Італії і загально вважається, що за цими прикладами підуть теж інші країни. Скасування обмежень в Британії відноситься головно до споживчих товарів.

БРИТАНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ УХВАЛИВ ДОВІР'Я УРЯДОВІ.

Лондон, 30 вересня. — Не зважаючи на гостроту дебат в справі урядової девальвації фунта стерлінґів, британський парлямент ухвалив вчора більшістю 342 проти 5 голосів заяву довір'я урядові в цій справі. Консервативна опозиція здержалася від голосування, а проти голосували тільки комуністи та збунтоване „ліве крило" самих же лейбористів. Проте не вважається за виключене, що газальні обставини можуть заставити уряд премієра Атлі зголосити королеві свою резиґнацію ще до кінця жовтня цього року та запропонувати нові вибори ще перед речинцем, який припадає на половину наступного року. Звертається увагу на факт, що під час дебат в справі девальвації, більшість бесідників менше звертали увагу на те, що сталося, як головно розглядали можливості дальших наслідків.

СТВОРЕНО ЩЕ ОДНУ БАЛКАНСЬКУ КОМІСІЮ.

Лейк Соксес, 30 вересня. — Політичний Комітет Генеральної Асамблеї О. Н. прийняв вчора одноголосно австралійську резолюцію про створення нового дорадчого комітету, що провірив би всі можливості для нормалізації стосунків між Грецією та її комуністичними сусідами. У висліді, дебати в грецькій справі будуть відложені на щонайменше три тижні, щоби в той спосіб дати комітетові можність простудіювати факти та приготовити відповідні резолюції.

НЕБІЖ БРИТАНСЬКОГО КОРОЛЯ ОЖЕНИВСЯ З АВСТРІЙСЬКОЮ СКИТАЛЬНИЦЕЮ.

Лондон, 30 вересня. — Небіж англійського короля Юрія VI., граф Гервуд, одружився вчора з австрійчанкою Маріон Штайн, яка разом з батьком втекла з Австрії безпосередньо перед захопленням тої країни Гітлером. Обидвоє молоді люди мають велике замилування до музики і це звело їх разом. У весільних обрядах взяла участь королівська сім'я.

ГЕН. ФРАНКО ВІДВІДАЄ ПОРТУҐАЛІЮ.

Лісбон, 30 вересня. — Портуґальське міністерство закордонних справ повідомило, що в жовтні відвідає цю країну, відповідаючи аж тепер на відвідини португальського президента Кармана в Еспанії ще перед десяти роками шеф еспанського уряду, ген. Франко.

БОЛЬШЕВИЦЬКІ НАСИЛЬСТВА В ІНДІЇ.

Ню Делгі, Індія, 30 вересня. — Індійський уряд проголосив переловлені документи місцевої комуністичної партії, в яких видається інструкції та закликається комуністів до поповнювання замахів на представників влади, до саботажів та цілого ряду інших насильств, в підготові до загальної революції. У зв'язку з цим заарештовано в країні 2,500 большевиків. Провінція Мадрас поставила комуністичну партію поза законом.

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ДОБРОВІЛЬНОЇ ДОПЛАТИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ „СВОБОДИ"

Згідно з ухвалою останньої конвенції Українського Народного Союзу, місяць жовтень кожного року призначений на кампанію в справі добровільної доплати до передплати „Свободи". З сьогоднішнім днем ця кампанія починається. Протягом останніх днів до всіх передплатників „Свободи" вислано окремі листи, в яких коротко вияснюється цю справу. Рівночасно долучено оплачену вже на пошті і готово заадресовану конверту, в яку кожний передплатник і читач повинен вложити свою доплату і пожертву та вислати по призначенню. В листі рівночасно прохається всіх читачів, щоби вони, висилаючи свою доплату і пожертву, висловили й свої бажання та побажання до „Свободи", даючи в той спосіб можність Редакції ще більше достосувати газету до вимог, бажань і потреб нашого загалу.

На іншому місці та в дальших писаннях на цю тему буде основно вияснене положення „Свободи", причини і цілі цеї кампанії, як теж її кожночасний перебіг. Для більшості передплатників справа цілком ясна: за ці фонди, які за „Свободу" платять тепер її передплатники, було б важко вдержати тижневик, а не то щоденник. Остання конвенція УНСоюзу вважала за відповідне не підвищувати передплати, натомість вести кожного року одномісячну кампанію за добровільною доплатою до передплати. Вже протягом попередніх років ці кампанії перемінилися у своєрідний плебісцит. Читачі, що погоджуються з ідеями „Свободи", потверджують це своєю грошевою жертвою на її вдержання. В той спосіб вони ставляють до розпорядження цему єдиному в світі вільному, демократичному українському щоденникові, цій справді єдиній безпартійній, всенародній вільній трибуні вільного українського слова не тільки так дуже потрібні фонди, але й дають їй моральне право голосити в імені американських українців правду України, берегти наших демократичних ідеалів та поширювати їх, допомагати і підносити на вищий рівень наше громадське життя та очищувати його від всяких п'ятиколонних бурянів, стояти на сторожі українського імені та здобувати для нього увагу в світі. Під час кампанії кожний читач „Свободи" має нагоду сказати своє слово в цій справі. Чим більша буде його доплата і пожертва, тим сильніший буде цей голос української правди і тим скоріше ця правда переможе.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сити і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA." P. O. Box 346. JERSEY CITY 3, N. J.

ПРЕСОВА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ"

Двадцятперша Конвенція У. Н. Союзу, в березні 1946 року, присвятила багато уваги „Свободі", офіційному органові Союзу, газеті, якій ця організація завдячує своє повстання. Понад 400 делегатів не тільки високо оцінили заслуги цеї української найстаршої газети в Америці й одноголосно одобрили її політичний напрям і те становище, яке вона займає в різних американських та українських справах, але теж широко обговорили й її критичне фінансове положення. Усі згідно ствердили, що головною причиною того незавидного положення є факт, що передплата газети для членів У. Н. Союзу є та сама, яка була тому 29 років. Бо коли в часі самої тільки останньої війни всі американські газетні підприємства попідносили ціну газет двічи чи тричі, не зважаючи на мільйонові приходи з оголошень, „Свобода" появлялась далі по ціні з-перед десятків років. Так є й сьогодні. Зміна зайшла тільки в тому, що минула Конвенція ухвалила, щоб „Свобода" вела кожного року впродовж місяця жовтня „Пресову кампанію" і так дозбирувала бодай те, що є конечно потрібне на видавання додаткового числа в англійській мові. Коли б, наприклад, ця збірка не дописала, то одне число „Свободи" мусіло б таки відпасти. Більшого недобору головна каса У. Н. Союзу уже ніяк не могла б покрити.

Делегати були переконані, що читачі „Свободи" радо, без ніякого примусу, доплатять хоч частину того, що повинен би кожний з них платити, коли б передплата була міряна не вартістю доляра з-перед 29 років, а сьогоднішньою, як теж висотою теперішніх заробітних платень, цін на папір і різні друкарські прилади і устаткування. Делегати вірили, що найдеться багато таких, які зложать ще добровільні жертви і ними допоможуть поліпшити та побільшити часопис. В такому переконанні й в такій вірі вони заявились за щорічною пресовою кампанією аж до наступної Конвенції У. Н. Союзу. Значиться, це вже остання пресова кампанія „Свободи", ведена згідно з ухвалою минулої Конвенції У. Н. Союзу. Яка буде дальша доля „Свободи", вирішить наступна Конвенція, що відбудеться в травні 1950 року. Про це ще будемо писати у свій час, але сьогодні мусимо подбати, щоб могти вдержати „Свободу" як щоденник бодай до травня 1950 року. Це навряд чи пощастило б, якщо б теперішня компанія не дала бажаного висліду.

Минулого року ми нагадували нашому громадянству, що вже був час, коли „Свобода" була таким українським щоденником, який був одинокою трибуною свобідної, української, демократичної думки не тільки на американських континентах, але й в цілому світі. Сьогодні цей стан ще загострюється, бо з кожним місяцем корчиться стан української преси на скитальщині в Німеччині, а там була якийсь час змога розгорнути живішу видавничу діяльність. Це тим більше повинно заставити усіх нас серіозно поставитись до цеї пресової кампанії, як і до справи української преси взагалі. Тому хочеться вірити, що наше свідоме громадянство використає цю пресову кампанію не тільки на рятування „Свободи" як щоденника, але теж і на зясування ролі української преси і книжки в ці великі й трагічні моменти, які переживає український нарід. Тоді тим краще можна буде теж зрозуміти вагу і значення ролі „Свободи" в минулому і сучасному.

Науковці про атомовий вибух в Росії

Д-р Гаролд К. Юрі, звісний американський знавець фізики, прочитавши оповістку Таса з Москви, що Росія була в посіданні атомової тайни вже в 1947 р., заявив, що це „блоф", тобто, що рік 1947 є тільки видуманий. Д-р Юрі, дістав медалю Нобеля за визначні заслуги в науці фізики, твердить, що не вірить ніяким заявам Советів, але вірить твердженню президента Трумана про вибух атомової сили в Росії.

„Злучені Держави не знають, коли вони відкрили цю тайну. Ми тільки пробували впродовж чотирьох років довідатися щось про атомову бомбу" — каже Юрі. Д-р Семюел Алисон, директор Інституту для Ядрових Студій при університеті в Шікаго, заявив, що науковці ніколи не сумнівалися, що Росія знає атомову тайну. Але, каже Алисон, американцям забрало чотири роки, щоб знаючи цю тайну, винайти атомову бомбу. Якщо б Росія знала атомову тайну вже в 1947 р. і на її підставі винайшла атомову бомбу тому кілька тижнів, то вона гнала б у цій справі швидше ніж Америка.

Стівен Гвайт, знавець атомових справ у щоденнику Ню Йорк Геральд Трибюн, твердить, що за його інформаціями годі повірити, що Советн потрапили перевищити американців в виробі атомової бомби, просто з таких причин, з яких вони не можуть перевищити американців в продукції автомобілів. Росія почала таку продукцію пізніше як відносно фабрик так і техніки.

Якщо говорити про виріб атомової бомби, каже Гвайт, то треба почати від того, що вже левно звісне. Росіяни, бразилійці чи інші люди знають, що для виробу атомової бомби треба побудувати цілий ланцюг будинків для виробу плютонія, або побудувати велетенську фабрику, подібну до тої, яку має Америка в Овк Ридж, для виробу ізотопу U-235. Звісно, що перша метода є більше практична, одначе обі є однаково небезпечні.

Можливе, що Совети пустилися на оба згадні проєкти і майже певне, що вони склали програму побудови будинків. Коли такий будинок з приладами пустити в рух і коли б він вирвався з-під контролі, тоді може наступити вибух. Серед таких відносин могла теж вибухнути фабрика для відокремлення ізотопів. Якщо прийшло б до вибуху в однім чи другім випадку, це був би „атомовий вибух", хоч не вибухла б атомова бомба. Отже могло трапитися, що був атомовий вибух, але не було бомби. Такий вибух міг був трапитися Енрікові Фермі в Шікаго на цілі роки перед тим, заки ще винайдено атомову бомбу.

Таке розумування є тільки можливістю, одначе на те нема ніяких доказів. Тому краще прийняти здогад, що Росія довела вже до того, що випробувала атомову бомбу і що це є отой отомовий вибух, який наробив тільки розголосу.

У такому випадку найкраще брати під увагу американську програму виробу бомби. Коли доскінчилася війна, Америка вже продукувала бомби. Урядово ніколи не оголошено, як швидко можна виробити бомбу. Але догадуються, що Америка продукує дві атомові бомби тижнево. Щоб дійти до такої швидкости, треба було рішитись на великий риск, притягнути до праці сотні тисяч людей і видати біліони долярів. Коли йде про ізотопи, то для них побудовано дві велетенські фабрики в Тенесі. Побудовано теж три велетенські ланцюгові будинки в місцевості Ганфорд, у стейті Вашингтон і коло кожного построено ще заводи для хемічного відділення ізотопів.

Акщо б Совети були в силі наслідувати Америку, то вони могли б уже продукувати по дві атомові бомби на тиждень, а може по дві на місяць. В такому випадку треба б рахуватись з тим, що між Америкою й Советами вже відбуваються перегони в виробі атомових бомб. Коли б так було, то й тоді Америка мала би 600 бомб на одну советську бомбу і Советам забрало б яких 10 років, заки зрівнялись би з Америкою.

Коли б Совети пустилися на будову домів для виробу плютонія, то це знов дуже повільний процес. У такому випадку треба цілого року на виріб однієї бомби, другого року на виріб другої бомби і т. д. Подібні труднощі виринають і при відділюванні ізотопів.

Яку зі згаданих двох метод вибрала Росія, не знати. Але відоме, що Росія не має доволі матеріялу для масової продукції. З тих причин різні науковці різно про це пишуть, але це тільки їх здогади, як довго нема правдивих інформацій.

STATEMENT OF THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, CIRCULATION, ETC., REQUIRED BY THE ACTS OF CONGRESS OF AUGUST 24, 1912, AND MARCH 3, 1933

Of Svoboda (Liberty), published daily, except Sunday and holidays at Jersey City, New Jersey, for October 1, 1949.

State of New Jersey, County of Hudson.

Before me, a Notary Public in and for the State and county aforesaid, personally appeared Dmytro Halychyn, who, having been duly sworn according to law, deposes and says that he is the Business Manager of the Svoboda (Liberty) and that the following is, to the best of his knowledge and belief, a true statement of the ownership, management and the circulation, etc., of the aforesaid publication for the date shown in the above caption, required by the Act of August 24, 1912, as amended by the Act of March 3, 1933, embodied in section 537, Postal Laws and Regulations, printed on the reverse of this form, to wit:

1. That the names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are: Publisher: Ukrainian National Association, Inc. (A fraternal), 83 Grand St., Jersey City, N. J.

This newspaper is published by the Ukrainian National Association, Inc., a fraternal organization, duly incorporated under the laws of the State of New Jersey, under the supervision of the Supreme Executive Committee, whose names and addresses are as follows:

Gregory Herman, 80 W. Jackson St., Wilkes-Barre, Pa.
Dmytro Halychyn, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Roman Slobodian, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Maria Malevich, 344 Becks Run Road, Pittsburgh, Pa.
Dmytro Halychyn, Business manager, 83 Grand St., Jersey City, N. J.

2. That the owner is: Ukrainian National Association, Inc. (a fraternal organization) (no stockholders), 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

3. That the known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 per cent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: None.

4. That the two paragraphs next above, giving the names of the owners, stockholders, and security holders, if any, contain not only the list of stockholders and security holders as they appear upon the books of the company but also, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting, is given; also that the said two paragraphs contain statements embracing affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of bona fide owner; and this affiant has no reason to believe that any other person, association, or corporation has any interest direct or indirect in the said stock, bonds, or other securities than as so stated by him.

5. That the average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the twelve months preceding the date shown above is 13,500

DMYTRO HALYCHYN, business manager.

Sworn to and subscribed before me this 27th day of September, 1949.

CHARLES H. KLEIN, Notary Public of N. J.

(Seal). (My commission expires Aug. 5, 1952)

I. Кедрин.

Надмірний оптимізм — політична наївність

„Бажання є батьком думки" сказав колись старий Гете і цей вислів є чудовим філософським схопленням так званого політичного мрійництва, що є протилежністю до політичного реалізму. Українське політичне мрійництво проявляється у тому, що ми залюбки при всяких нагодах і без нагод повторюємо фрази, які є милі для нашого вуха, бо висловлюють бажання наших сердець, та які проте не знаходять виправдання в житьовій практиці, залежній від безлічі інших чинників, що з нашими бажаннями абсолютно не рахуються. Кожна промова на кожному святочному концерті, кожний реферат для молоді і не молоді, кожний прилюдний виступ маніфестаційного характеру мусить обов'язково кінчатися заявою: „віримо, що осьось вже виб'є година, коли..." — і тут приходить або цитат із „Кобзаря" про „Встане Україна", або про сонце, що загляне в віконце, або інша фраза, що без труду пов'яже Попрад, Сян і Кавказ в одну цілість. Повторювання таких фраз увійшло в таку звичку, що виступати проти неї — це значить наразитись на закид „гасителя духа" або „дефетиста". Проте така звичка страшенне небезпечна: вона примітивізує політичний рівень широкого громадянства, що живе в самообмані патріотичної фразеології, наражує його на щораз нові, болючі розчарування, які у свою чергу викликують небезпечну реакцію у постаті зневіри й ренегатства, та водночас компромітує нас перед чужинецьким світом, як той колектив, що живе у своєму гетто й носа поза нього не показує.

Гадаємо, що на кожному кроці і раз-у-раз треба повторювати правду: віра у справедливість наших національних змагань та їхню остаточну перемогу, як перемогу справедливости, це той здоровий ідеалізм, що мусить бути підвалиною кожного діяння; проте ця віра не має нічого спільного з заколисуванням себе патріотичними фразами, що їх широка громада сприймає буквально, як політичні заповіді вже на найближчий час, і через те раз-у-раз б'є лобом об тверду стіну дійсности. Знаємо, що й тут існують такі гарні вислови, як: „Коли тобі скажуть, що стіна тверда і ти її не проб'єш лобом, не вір: коли повіриш, що її проб'єш, то вдариш і стіна розвалиться". Ентузіязм необхідний у визвольницькій боротьбі. Але ентузіязм фраз далеко не є силою, а якої сили треба в епосі атомових бомб, далекобійних ракетних стрілен і 6-ти моторових над-бомбардувальників, щоб та наша сила могла чужинецькій силі заімпонувати, цього — здається — ближче не треба пояснювати. Очевидно, українська сила в порівнянні з силою зперед 30 років де-де більша, бо національно-політична свідомість найширших народних мас пішла вглиб і перейшла вже у свідомість виявлятись в переломових хвилинах масовим активізмом. Доказом цього були і масові повстання проти Советів, і початкова масова свідома здача мільйонів українських червоноармійців німцям, як протест проти Советів і потім масовий протинімецький повстанчий рух і УПА. В українській народній масі є потенціял велетенської сили. Нашим завданням є переконати всіх тих, що рішатимуть про політичне обличчя европейського Сходу після провалу Советів, щоб вони не легковажили цеї сили так, як це робили німці, які важко за це заплатили. Але від свідомости цього нашого завдання до здійснення наших задушевних мрій — шлях страшенне довгий.

Ледви 100 років тому Галичина позбулась кріпацтва, а Наддніпрянщина стогнала в його ярмі ще аж до 1861 року, року смерти Шевченка. Щойно 50 років тому заснувалась перша українська політична партія. 35 років тому, з вибухом першої світової війни, російсько-царський уряд заборонив кожне українське друковане чи прилюдно виголошуване слово. Коли порівняємо нинішній стан українства із тодішнім, то це такий головокружний здвиг, що нам здається так, що все ще нема одної американської енциклопедії, у котрій українці фігурували б як окрема нація із своїм державницьким минулим, не кажучи вже про окремішний підхід до української культури в минулому й сучасному. Фактом є, що коли царська дипломатія і біла російська еміґрація просякли на численні поважні становища й по нинішній день діють в Америці, як кабінетні специ східньо-европейських проблем, і коли велико-російською неділимською пропаґандою є водночас всякий і пацифістичний і революційно-комуністичний чи советофільський рух, то у країнці майже не мають безпосереднього ні посереднього стику з американською прилюдною думкою, ні не мають доступу до американської преси, а єдиним засобом інформації поважних американських кол про українські справи є видавані англійсь[illegible] Українським Конгре[illegible]мітетом та Панамериканською Конференцією „Український Квартальник" та „Український Бюлетень" та видання У. Н. Союзу.

Так, ми на різних ділянках є багато тугіші, меткіші, проворніші, жертвенніші від наших противників. Ось напр., хоч американські українці числом не великі й бідні у порівнянні з іншими етнічними групами, проте вони створили самостійний ЗУАД з його переселеньною акцією, умовою з IPO, представництвом в Німеччині й Австрії та переселенським апаратом, який дійсно діє як на свої матеріяльні засоби — надзвичайно енерґійно та тисячам земляків вирішно помагає у найскрутнішій їх життьовій ситуації. Такої акції не ведуть, наприклад, ні американські москалі ні поляки. Але як ми виглядаємо у порівнянні з ними у ділянці політичної пропаґанди та політичих впливів, скільки американський світ знає про нас, а скільки про них?! Середньо добрі американські знавці европейського Сходу і його культури — (порахувати на пальцях) знають про Шевченка, але як про — „російсько-українського" (див. "The World Almanac", 1949).

Навіщо все це говоримо? Щоб широкий загал українського громадянства знав правду про те, що і скільки у широкому світі знають про нас і тому не обманював себе, що ось досить вибуху третьої світової війни, щоб соборна й самостійна Україна автоматично стала дійсністю. Колись Пілсудський казав про відродження Польщі у 1918 р.: „Ні з тего ні з овего вишла Польска на первшего". Але тоді сталося історичне чудо, що водночас завалились всі три імперії, які раніш ділились Польщею і поляки мали ту політичну мудрість, що у першій світо-

(Докінчення на стор. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОВДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

126)

І бандит, що, видимо, теж сховався тут від облави, направив на них нагана.

— Дешовка! — прохрипів він до мінусників, коли ті почали вилазитити з склепу.

— Шум підіймаете, спать не даете втомленим людям... Бач, чорти полосаті, прийшли й собі на кладовище „ікру метать". Всі місця заброніровані, свободних містов нету!.. Поскорій зматуйся звідціля, а язики поковтайте — чуєте?!

Але наші мінусники були вже над могилою і не чули, як бандит недобре залаявся, заливаючись хриплим сміхом.

Ночувати прийшлось у другому склепі, де вже не було нікого і нічого. Лише в кутку валялись тлінні кістки якогось покійника та лежала велика купа свіжого... екскременту. Можна було догадаться, що тут недавно був мешканець із першого склепу.

— І все ж таки легше поневірятися по оцих мавзолеях, ніж іти до НКВД і прохати у нього роботи та опіки.

— Так. Кажеш — роботи й опіки...

— А може й смерти?

— Мені вже всерівно.

— А я гадаю, що колись, коли цей жах советського „раю" залишиться далеко поза нами, будемо згадувати цю ніч, як чудовий сон... Може, навіть із оцієї могили ми будемо черпати натхнення для наших спогадів, поем і віршів... Велике й величезне народжується й утворюється в глибинах людських страждань... Страждання утворюють боротьбу за існування. Боротьба за існування утворює прогрес, цивілізацію, культуру... І коли людство на одну мить перестає страждати й починає мріяти про щастя, як на нього знов гураганом налітає страждання і жене його до нового акту боротьби за існування... У цьому мавзолею хрустом оцих пожовклих кісток буття звертається до нас словами древніх: "Memento mori".

А ми не хочемо слухати цього заклику, бо жадаємо жити навіть в оцій могилі.

— Я тільки можу заздрити твоєму оптимізмові... Я вже вщент виснажена людина і на моєму небі немає ні одної зірки, ні одного навіть світлячка... Одна холодна темрява, а посередині "Memento mori". Я хочу спати... Я хочу заснути на віки вічні, щоб уже не прокидаться ніколи ні для страшного суду з його нагородами та карами, ні для хемічної реакції в майбутньому вселенському щасті!.. Я вже труп... Григорій Сковорода прохав на його хресті написати епітафій: „Світ його ловив, але не піймав!" А коли я пропаду, після мене залишиться купа гною та жалюгідне ім'я в архівах НКВД. В останній момент, коли я в смертельній агонії випущу з грудей моїх останній видих, я зміг би тільки сказати, перефразуючи слова Сковороди: „Я ловив оцей світ усе своє нещасне життя, але так таки його й не зловив".

— Ш-ш-ш... здається, чути якийсь гомін?

— Так... Хтось сюди йде...

— Так, йдуть...

— О, чуєш — стрілянина!

— Так — це облава...

— Ну й щож?

— ?!

— А наші мінуси?

— Вліплять 35 статтю...

— Ліпше було б іти на вокзал...

— Скрізь облава... По всьому „щасливому" СССР... Облава на всіх громадян...

І враз над самою могилою:

— А ну, хто там — виході, а то будем стрелять!?

— Вилізаемо... Маемо документи з НКВД... Нас двоє тут...

— Давай виході!..

Кишенькові ліхтарі. Овчарка. Міліція. Енкаведисти... Нагани...

— Пропали...

— Ш-ш-ш...

— Руки вверх!

— — — — — — — — — — —

..І знов був ранок і день весняний... Колеса життя блещали на сонці й котилися кудись у німу далечінь... Котились і давили мільйони істот, щоб прокласти дорогу невідомому майбутньому.

...В підземеллі НКВД, в кутпі з урками та бандитами, були ув'язнені наші мінусники й чекали, коли покличуть їх на допит.

А на „волі" було південне сонце, кавказька весна і радість людського буття... Але ця радість не мала нічого спільного з „радістю" советського „раю".

КІНЕЦЬ.

ДОПОМОЖІТЬ „СВОБОДІ" ДОПОМОГТИ ВАМ!

ЖОВТЕНЬ — МІСЯЦЬ ДОБРОВІЛЬНИХ ДОПЛАТ ДО ПЕРЕДПЛАТ І ПРЕСОВОГО ФОНДУ „СВОБОДИ"!

ДОПОМОЖІТЬ „СВОБОДІ" ЩЕ ГОЛОСНІШЕ ЗАГОВОРИТИ В ОБОРОНІ УКРАЇНИ ТА ЗА ПЕРЕМОГУ ІДЕАЛІВ СВОБОДИ І ДЕМОКРАТІЇ В СВІТІ! *ВИКОНАЙТЕ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК ТА ВИШЛІТЬ* НЕГАЙНО СВОЮ ЩИРУ ЖЕРТВУ НА ВДЕРЖАННЯ І РОЗБУДОВУ „СВОБОДИ", ЩОБИ ВОНА МОГЛА ВИКОНУВАТИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК ВІДДАНОЇ СЛУЖБИ НАРОДОВІ, ГРОМАДІ І ВАМ САМИМ!

Л. Луців.

Михайло Гайворонський про українську музику

Покійний композитор Михайло Гайворонський залишив по собі велику музичну спадщину. Список його друкованих музичних творів обіймає досі кількадесять позицій, а багато остається ще в посмертній течці автора, що певно невдовзі повинно побачити світ. Напевно хтось із компетентних музиків напише фахову оцінку його музичної творчости.

Та заки це станеться, хочемо тут, як нефаховець, в кількох словах подати думки Покійного про українську музику, які ми чули в часі його відвідин в місяці червні 1949 р.

Знаний автор може найпопулярнішої сьогодні пісні „Засяло сонце золоте", проф. Іван Недільський, і я мали нагоду відвідати М. Гайворонського в його мешканні. Розмова велася на різні теми, ми перескакували з одної точки на другу, але найбільше говорилося про музику і про літературу. Я був приємно здивований, що господар виявив таке широке знання нашого письменства. Він що лиш тільки прочитав був мою статтю у „Свободі" про Івана Франка, і конче намовляв мене написати ще про Василя Стефаника, знаючи, що я колись написав був довшу розвідку про творчість того нашого письменника.

„Стефаник, — казав Гайворонський — це вияв душі українського селянина. Це не спів ак бідного нашого селянина, але і автор „Синів", та „Вона — земля". Це те, за що український нарід бореться цілі століття, щоб здобути собі рівне з іншими народами місце під сонцем"..

Коли з проф. Недільським зачав Гайворонський говорити про музику, то знову продовжував у тому самому напрямку.

„У літературі тільки ті українські письменники дали високо вартісні твори, що стояли на рідному ґрунті. Чи треба згадувати Котляревського, Шевченка, Лесю Українку, Франка, Стефаника та багатьох інших. Українські композитори повинні твердо стояти на гранітній скалі української музичної традиції. Бо ж ми творимо нашу народну музику вже від двох тисячів літ! Наші колядки і щедрівки, наші обрядові пісні, це такий скарб, якого немає інший слов'янський рід. І з того скарбу повними долонями черпали чужинні композитори, російські й польські, а навіть і німецькі, що ми з гордістю підкреслюємо, але деколи наші власні композитори немов соромляться діткнутися тої зачарованої скали, щоби не попасти в „етнографізм". Це велике непорозуміння! Московські большевики розуміють цю справу дуже добре, вони переслідують у себе тих українських композиторів, що стоять на рідній традиції та черпають поживи до своїх модерних музичних творів із багатющої нашої народної музичної творчости. Вони роблять те саме вже і в Західній Україні. То ж не має жадного сумніву, що залишається робити нам, що живемо поза лінією „залізної куртини".

„Я, продовжував М. Гайворонський, стою на ґрунті української музичної традиції вже від початків моєї музичної діяльности. Та треба в першу чергу її зберігти від забуття. І я це робив в міру моїх сил. Я сягав по музичні скарби нашого народу на Лемківщині, Закарпатті, і навіть в далекій Бачці в Югославії, та на Поліссі. Цікавив мене і старий „Почаївський Богогласник" зі своїми прекрасними кантами".

Дружина Покійного, пані д-р Неоніля Пелехович-Гайворонська, що залишила нас самих на розмові, ввійшла в кімнату, бо знала, що її чоловікові нездорово довго говорити, і то ще з таким захватом, як це робив Небіжчик, коли говорив про любу собі тему.

І ми зачали говорити про звичайні злободенні справи. Та коли вона відійшла, наш любий стрілецький „Михась" продовжував свої міркування.

„Наш великий історик, Михайло Грушевський, на своїй „Історії української літератури" вмістив був таку присвяту (за дослівну точність не ручу!)

„Присвячую Українському Народові, щоб виявив себе так славно у своїй писаній творчості, як це зробив у своїй славній усній словесності".

„Якби я видавав поважнішу працю про музичну творчість нашого народу, я зробив би подібну просвяту", — кінчив композитор, перерваний приходом дружини, хід думок про українську музику. Якби українські композитори змогли у своїх модерних творах виявити ввесь скарб нашої народної музичної творчости, то світ аж ахнув би зі здивування, бо побачив би музичне обличчя нового европейського народу. „Нового" тому, бо світ нас майже не знає досі. Знаю, що важкі обставини нових емігрантів. Наші письменники, критики, вчені мусять „клінуванням" заробляти на щоденний прожиток. Наша давня еміграція — це люди незаможні та без ширших особистих звязків, щоб могти помогти знайти іншу працю. Знаю, що може є й такі, що могли б помогти, але не дуже то й хочуть це робити. Що ж, є всякі люди на світі. Та вірю, що воно мусить бути інакше, що умова та творча енергія наших передових людей не сміє розгубитися по тих „менсрумах" і „віменсрумах" у нюйорських готелях і шпиталях, де тепер заробляють на хліб наші бувші скитальці.

Тут знову ввійшла дружина Покійного. Ми й самі бачили його втому, подивляючи великого духа в його слабім, знеможенім довгою недугою, тілі.

Ми встали, щоб попрощатися. Професор Недільський вже давніше приніс був Гайворонському кілька своїх недрукованих ще творів. Гайворонський висказав свої завваги. Він тішився „мельодійним таланом", який знайшов у творах Недільського. „Ваш антіфон в мельодії, казав він проф. Недільському, — це прекрасний примір, як виглядає чистовокальна церковна мельодія". Але Покійний композитор радив Недільському вибірати тексти до своїх композицій без „передтакту", бо це не в дусі народної творчости.

Гостинна господиня просила нас на вечерю, та ми й так засиділися задовго на тім духовім пирі, що нас ним почастував був незабутньої памяті господар, Михайло Гайворонський. Була девята година вечора. Ми прощалися до відходу. Господар просив нас зайти до нього ще колись. Господар довго тримав мою руку у своїх долонях, кажучи, що знаючи про мою важку працю, певно зможе побачити мене аж за кілька місяців. Ми обидва обіцяли, що завітаємо до нього вчасніше. Та сталося інакше. Пройшли великі спеки. Покійний почував себе щораз гірше і ми тоді в останнє бачили свого улюбленого Стрілецького Співця.

Нехай оці наші рядки будуть грудкою землі, кинутою на прощання на могилу Великого Покійника...

Як в трьох попередніх, так і в цьому році Редакція і Адміністрація „Свободи" напередодні жовтневої кампанії в справі добровільної доплати до передплати і пресового фонду вислали всім читачам „Свободи" такого листа:

Дорогі Читачі „Свободи": **Вересень 1949.**

Шановні Члени УНСоюзу:

Виконуючи ухвалу конвенції Українського Народного Союзу з 1946 року, ми знову звертаємося до Вас в справі добровільної доплати до передплати „Свободи", як це робили кожного місяця жовтня протягом останніх трьох років.

Ви знаєте цю справу з попередніх вияснень. Передплата „Свободи" для членів УНСоюзу виносить сьогодні 30 центів місячно, а для не-членів $7.00 річно. Вона така сама, як була тридцять років тому, хоча за той час кошта видавання „Свободи" збільшилися кількакротно. Це, що Ви платите сьогодні за „Свободу", вистачає заледве на покриття коштів паперу і поштової пересилки. А чим заплатити друкарню, робітників, кореспондентів і тисячі інших потреб, зв'язаних з видаванням щоденника?

Після захитання рівноваги цін, „Свобода" опинилася в найбільш складному положенні. Адміністрація „Свободи", не маючи на це ухвали конвенції, не може сама піднести передплати. „Свобода" теж, як краєва і чужомовна газета, не може розраховувати на оголошення в такій мірі, щоб вони скріпили її бюджет, ані на жадні субсидії чи допомогу. Її єдиною опорою є Ви, Передплатники і Читачі.

Рівночасно з цим мінімальним фінансовим станом „Свободи", зросли максимально її завдання і потреби. Чи Ви можете уявити собі, як виглядала б наша громада, як виглядало б українське життя і українська справа на цій вільній землі, якщоб не було „Свободи"? Ввесь довгий рік „Свобода" щоденно не тільки приносить Вам всі новості зі світу, вона не тільки точно реєструє всі прояви життя наших громад і організацій, але вона практично те життя держить, додає йому щораз нової сили, щораз більшого розгону, оформлює його цілі та вказує шлях до них. Це „Свобода" голосить на ввесь світ правду про Україну, український нарід та його змагання. Це „Свобода" відбиває всі ворожі напади на українців та стоїть на сторожі їх доброго імені. Це „Свобода" з найбільшою дбайливістю виполює буряни з нашого життя, всіми силами піддержуючи і розвиваючи кожну творчу думку і кожний шляхетний прояв. „Свобода" — це сьогодні єдина вільна, всенародна українська трибуна, гордість українців, що на волі, та надія тих, що ще в неволі.

Наша американсько-українська спільнота переживає тепер переломові часи. У великій мірі завдяки „Свободі" та її англійського тижневика, в нашому житті з кожним роком голосніше чується зорганізований голос нашої молодої генерації. Протягом останнього року і при великій допомозі „Свободи", до нашої країни приїхали вже тисячі наших братів з европейської скитальщини. Це ставить до „Свободи" нові вимоги і накладає на неї нові великі завдання, щоб усім цим людям допомогти влитися в одне спільне русло творчої праці для добра нашої спільної справи. Щоб подоліти тим завданням, „Свобода" мусить постійно розбудовуватися і постійно поширюватися та поліпшуватися. І вона це без сумніву виконає, як Ви їй в цьому допоможете. Допоможіть „Свободі", щоб вона могла допомогти Вам!

Конвенція УНСоюзу в 1946 році вважала за відповідне залишити передплату „Свободи" в дотеперішній висоті, уповноважнюючи Екзекутиву УНСоюзу звертатися кожного року в місяці жовтні до Членів Союзу і Передплатників „Свободи" за добровільною доплатою до передплати. Висоту цеї доплати залишено добрій волі членів, з тим, що вона не повинна бути менша двох долярів. Проте, щоб могти покрити дефіцит видавництва та поробити так необхідні тепер дальші поліпшення, як щодо форми так і змісту, на це дозволили б тільки більші жертви і від усіх читачів „Свободи".

Віримо, що до цього причинитесь і Ви, висилаючи добровільну доплату до передплати і складаючи свою щедру жертву на вдержання і дальшу розбудову тої „Свободи", що вже 56 років голосить українську правду на вільній американській землі.

Рівночасно з листом є малий відтинок, на якому в зазначених місцях треба виписати своє прізвище і суму висиланої жертви та разом з жертвою вислати в долученій готовій вже конверті назад до „Свободи". **Зазначуємо, що в цьому випадку не потрібно вже оплачувати поштової пересилки, бо вона вже заплачена гуртом на пошті.** Єдине, що Вам треба зробити, це відірвати від листа карточку з Вашим прізвищем та разом з грошевою жертвою вложити до долученої конверти, заліпити і вкинути до поштової скриньки.

Надмірний оптимізм — політична наївність

(Докінчення зі стор. 2-гої)

вій війні творили не тільки легіони Пілсудского по стороні Австрії, але й Комітет Народови Дмовского у Парижі з армією Галлера, а сам Пілсудский дав себе після Раранчі замкнути до Магдебурської фортеці.

Автор цих рядків є теж противником самобичування і крику про власні хиби. Але уважає, що чад самообману й самоадорації є доказом такого примітивізму, що з нього повинна вже вирости провідна верства українського народу, що нею є сучасна українська інтелігенція. Закохання у патріотичному самодурстві й вишрубовування самих себе, одних перед одними на внутрішньо-українському терені, гурра-патріотичною фразеологією має той безпосередній наслідок, що затрачується відрізнювання речей малих від великих: роздувається до розміру величезних проблем маленькі внутрішні суперечки, а не бачиться того, яке воно погане враження робить назверх на всіх чужинців, яке практичне значення має це враження при загальному ступні освідомлення чужинців про українські справи, та куди повинна бути спрямована вся українська енергія!

Ми не маємо зрікатися нашої політичної програми, що її сформулував IV. Універсал з 22. І. 1918 і Акт Злуки з 22. І. 1919. Ця програма становить політичне „Вірую" кожного українця. Але політична думка не може зупинитись на цій програмі та обмежитись до вислалювання її (перед самим собою) на всі лади й способи. Саме лише переконання про потребу власної держави не покривається з тією політичною зрілістю, що її вимагає наше перебування на чужинецькому терені й боротьба з ворожими нам впливами на чужинецькому ґрунті. Чим буде менше фраз, тим більше призадуми, тим менше сварні і тим більше студій та праці.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

ЛІСТА: Ч. 1.

Головний Уряд У. Н. Союзу	Жертва-доплата:
Григорій Герман	$10.00
Марія Малєвич	10.00
Дмитро Галичин	10.00
Роман Слободян	10.00
Дмитро Капітула	10.00
Володимир Гірняк	10.00
Д-р Амврозій Т. Кібзей	10.00
Іван В. Іванчук	10.00
Степан Куропась	10.00
Павло Дуда	10.00
Стефан Слободян	10.00
Іван Романишин	10.00
Тарас Шпікула	10.00
Володимир Дідик	10.00
Геновефа Зепко-Жеребняк	10.00
Микола Даниськиба	10.00
Іван Кокольський	10.00
Дмитро Шмаґала	10.00
Олена Штогрин	10.00
Петро Кучма	10.00

	Жертва-доплата:
Редакція „Свободи"	
Д-р Лука Мишуга	10.00
Степан Шумейко	10.00
Антін Драган	10.00
Семен Демидчук	10.00
Адміністрація „Свободи"	
Степан Гладкий	10.00
Яків Кулинич	10.00
Євген Парницький	5.00
Дмитро Кравець	5.00
Володимир Кушнір	5.00
Осипа Гіббонс	5.00
Неоніля Марена	3.00
Стефан Шимон	2.00
Теодор Гіль	2.00
Іван Левицький	2.00
Дмитро Кусий	2.00
Персонал У. Н. Союзу	
Степан Курляк	5.00
Меланія Миляновпч	3.00
Ольга Жук	2.00
Володимир Сохан	2.00
Марія Бойчук	2.00
Данило Слободян	2.00
Ольга Михалишин	2.00
Надія Орамович	2.00
Катерина Магура	2.00
Анна Каша	2.00
Теодор Лутвиняк	2.00

З ПРИВОДУ СМЕРТИ М. ГАЙВОРОНСЬКОГО

зложили на видавництво Пропамятної Книги У. С. С.: Л. Мишуга $25; Д. Галичин $15; д-р В. Калина $10; Іван Кучмак $10; д-р Никифорук $2.50; а на працю УККомітету: Володимир Душник $15; Меланія Мелянович $10; о. Петро Білон $5.

Чи Ви є вже членом Українського Народного Союзу? Якщо ні, то памятайте, що Вам не можливо обійтись без забезпечення, а найкраще і найпевніше забезпечення дасть Вам Український Народний Союз!

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Станиця Братства УСС ім. М. Гайворонського.

З хвилиною, як на американській землі опинилося поважне число б. Українських Січових Стрільців, як вони по тяжких життєвих переходах врешті знову почали відбудовувати своє родинне життя в умовинах культурних досягнень Нової Батьківщини, силою природних причин виникла в них думка зорганізуватися в своє Товариство найстарших українських ветеранів. Ідея, що в її імя ці люди (сьогодні найменше 50-кількалітні) із зброєю в руках провели свої молоді, найкращі роки життя, невміруща. Вона вела їх крізь криваві бої по всій великій і широкій Україні, вона присвічувала їм в напів-мирній праці в часі між першою і другою світовою війною, й вона дальше виповнює зміст їхнього життя на схилі літ. Найстарші українські ветерани, що їх знаком являється герб Мазепи, які сьогодні майже всі носять на своєму тілі рани, живі сліди боїв з усіх можливих українських фронтів від 1914 року, без сумніву заслуговують на увагу американсько-українського громадянства.

Дня 18. вересня ц. р. зібралося їх кілька десятків на наради, що в їх висліді створено „Станицю Братства УСС" в Ню Йорку. Саме перед трьома днями відійшов один з них навсе. Повстанням з місць віддали всі зібрані однохвилинною мовчанкою пошану світлій памяті померщого товариша зброї, співця Січового Стрілецтва, творця легенди визвольних змагань України і композитора Михайла Гайворонського. Заслухавши інформацій члена Головної Ради про стан праці б. УСС в Европі, оформили Станицю в Ню Йорку та назвали її іменем Михайла Гайворонського. До Управи ввійшли: д-р В. Калина — голова, С. Ріпецький — заст. голови, В. Назаревич — секретар, Ю. Нанасси — скарбник, Я. Гриневич — член. Збори приняли одноголосне рішення ввійти в одну загальну Організацію б. вояків українців в Америці, яка саме твориться.

В тягу нарад рішили піддержати видання „Альманаху У. С. С.", що друкується в Европі і посвячений сл. памяті М. Гайворонського, а між іншим багато теж уваги приділили справі переселення скитальців. Доцінюючи вагу праці Комітетів, зокрема ЗУАДК-у, візвали всіх до посиленої акції в піддержці Допомогового Комітету. Більше того, на місці таки зібрали 10 Заяв про працю та мешкання для 10 родин, які є в таборах Австрії та Німеччини. В тяжкий час, але під добрим знаком почала Станиця свою працю. Її треба нам привітати та побажати якнайкращих успіхів. (а.р.)

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Рефератова Секція ЗУАДК-у в Филаделфії відновляє свою діяльність.

Рефератова Секція Злученого Українського Американського Комітету в Филаделфії, що з причини декомплетації й гарячого літнього часу перервала була хвилинно свою діяльність, поповнила тепер свій склад новими людьми й відновлює знову свою рефератову акцію. Яке значення мають популярно-наукові реферати, не треба хіба й говорити. Досить сказати, що цікаво дібрані теми рефератів завжди стягали і стягають багату авдиторію даючи їй цікаві відомості з різних ділянок людського життя. Практика в краю й на еміграції в Німеччині й Австрії показує напр., що кожна тема має своїх слухачів, але найбільше їх звичайно, мали політичні теми. В нас уже так було, що політичними справами цікавилося все громадянство без огляду на вік стан і освіту. Нічого зрештою в тому дивного, бо це справді така тематика, яка цікавить звичайно кожного українця. Але й інші теми мають чимало своїх слухачів, як от літературні, господарсько-політичні, природничі, історичні і т. п.

Рефератова Секція, якої головою є пані Олена Штогрин, має за завдання обслугувати українську громаду в Филаделфії рефератами на різні теми. Тут іде не тільки про нову іміграцію, як радше про наших земляків, осілих тут давніше. Злобні язики кажуть, що цих наших земляків окрім доляра не цікавить нічого більше, але попередня практика Рефератової Секції показує, що це неправда, бо наші земляки, хоч і мало часу мають, все таки живо цікавляться українськими та іншими справами і досить численно приходять на реферати. Маємо надію, що справа популярно-наукових рефератів буде тепер поставлена ще краще як дотепер, бо до рефератової Секції ввійшли нові люди з-поміж нової іміграції, які доложать усіх старань, щоб реферати були цікаві тематикою і цікаво подані слухачам. Рефератова Секція зложила вже плян таких рефератів та підібрала цікаві теми, запросила прелеґентів-спеціялістів і відкриває новий рефератовий сезон в перших днях жовтня ц. р. рефератом Б. Романенчука п. н. Сучасна українська література на рідних землях. Цей реферат відбудеться в суботу, 1. жовтня ц. р. в год. 8. вечером в залі Українського Клюбу при вул. Н. Френклин. Дальші реферати відбуватимуться постійно що два тижні в тому самому часі й місці, а теми рефератів будуть подані до відома тиждень наперед. Якщо інші клюби в Филаделфії бажали б і в себе мати такі реферати, можуть звертатися або до голови Рефератової Секції, або до прелеґентів безпосередно. Рефератова Секція запрошує цією дорогою всю українську громаду в Филаделфії на свої реферати, а зокрема запрошує осілих тут давніше наших земляків та тутешню українську молодь, яка тут зможе багато дечого цікавого довідатись про рідний край своїх батьків. Маємо надію, що вся давніша еміграція, якій українські справи завжди були дорогі, скористає з цієї нагоди і братиме численну участь у рефератах. Теж запрошуємо і нову іміграцію на ці реферати, бо напевно тут будуть теми цікаві і для них. Реферати будуть дискусійні, значить даватимуть багато нагоди для виміни думок, поглядів і відомостей.

Б. Р.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Громадянська вечеря на політичну акцію.

В неділю, дня 21 серпня, відбулась в салі Української Централі Громадянська Вечеря, яку отворив п. Т. Каськів, попросивши адвоката В. Кузьму на тостмайстра. Адвокат Кузьма зясусав ціль вечері й попросив до слова д-ра Лонгина Цегельського як відпоручника Українського Конґресового Комітету. Др- Цегельський виголосив півторагодинний політичний реферат на тему сучасного міжнародного положення і справи визволення України. По рефераті, гості давали запити, на які д-р Цегельський відповідав з вдоволенням. На кінець адвокат Кузьма попросив до слова п. Т. Каськова, який представив ще раз ціль вечері й заявив, що поневолений нарід, який бореться за свою самостійну державу, мусить сам дбати про свою долю і сам вести свою політику своїми трудами і засобами. Тут в Америці маємо політичний провід під назвою Українського Конґресового Комітету. Але ми в тепершнім часі троха його занедбали. Щоб цей комітет міг продовжати свою політичну працю, треба дати йому помічну руку, себто треба допомогти йому грошево. Тому, казав бесідник, треба нам днесь при тій скромній вечері зложити свої датки на дальшу політичну акцію Українського Конґресового Комітету.

Жертви зложили: з похорону бл. п. Анни Брик $100; по $25: Бр. Пр. Тройці, від. 2 Провидіння, Товариство Богдана Хмельницького, від. 133 У. Н. С., Тов. Запорожжа, Союз Українок, І. Штоґрин, з 40-літнього ювилею в честь Т. Каськова від Комітету, В. Куч-куда, М. Литвин; по $10: І. Дідоха, адв. М. Гинда, М. Шумейко; по $5: адв. В. Кузьма, В. Шеремета, В. Лісковнч, І. калинович, І. Настюк, Г. Брик, С. Рудий, П. Стецинa, М. Іванюк, С. Боднар, О. Химій, П. Олійник, В. Салабун, Т. Гладкий; по $2; М. Марків, С. Головатий, А. Халанич, Г. Макутра; по $1: о. М. Щудло, Г. Матляк, П. Гончаренко, Г. Дідоха, Д. Конюх, Л. Савойка. — Разом зібрано $414. Ці гроші вислано на руки касієра Конґресового Комітету.

Всім жертводавцям щира дяка.

Присутний.

ПУСТИ ПСА ПІД СТІЛ... — могла б сказати чотирорічна Ширлі Енн Смортвейт з Ля Гренд, що взяла цю малу, шість-тижневу собачку на плечі, а та зразу до її „айскрім"-у прилизалась.

БЕТЛЕГЕМ, ПА.

„Український День".

З ініціятиви Комітету Жінок, згуртованих при церковних братствах греко-катол. церков в Бетлегемі і в Істоні, Па., відбувся дня 28 серпня б. р. „Український День" в Віллъов Парку в Бетлегемі. Чисельно зібрана українська публика з обох вище названих міст могла з приємністю ствердити, що молоде покоління має амбіцію, вміє заманіфестувати своє українське відчування і не жалує ні труду ні часу, щоби безкорисною участю в уряджені цього свята причинитись до популяризації українського імені серед американців, які з великим заінтересуванням громадно приглядались продукціям наших молодих мистецьких сил.

На багату програму свята зложились продукції хорів, деклямації і танки. І так запрошений з Алентавн український мужеський хор під управою д-ра Кунца, професора музики на місцевому університеті, виконав дві англійські і дві українські пісні. Треба подивляти, як американець, д-р Кунц, вмів так правильно вичути духа української пісні і так вірно її інтерпретувати: особливо це замітне було при виконанні вязанки стрілецьких пісень. Мішані хори, істонський під управою п. Гринькова і бетлегемський під проводом п. Балазюка, виконали по чотири пісні, а мужеський хор з Бетлегему дві пісні. Слідно було велику працю обох диріґентів і пильність членів обох хорів, що так бездоганно вивели низку гарних наших пісень. Діточий хор, зложений з учнів, що пильно відвідують українську доповняючу школу в Бетлегемі, виконав три пісні: „Гей у лузі", „Школяре, школяре" і „Маширують козаченьки". Рясні оплески присутних глядачів були найкращою нагородою для маленьких виконавців цих пісень та признанням для родичів дітей, що вміють припильнувати свою дітвору, щоб не забула рідної мови. Діточі деклямації виконали: Лаврик Тарас, Цапко Олеся та Лаврик Майко. Найкраще враження зробили — як звичайно — наші народні танки: крім свіжоприїзжих панів Марусенка і Лисенка („Чумак") інші виконавці це місцеві сили: пані Чічерська (дуже гарна креація „Вітер") і в діточих танках Михась Лаврик і Анна Паламар — це учні балетмайстра Лаврова.

Ціла імпреза випала при прекрасній погоді і в гарнім настрою, до чого чимало причинились наші комітетові, приготовивши обильний і смачний буфет. Цей погідний настрій і загальне вдоволення мусять присутні приписати також панові Пухті, який як товстмастер виявив великий в тому напрямі хист і дотеп, за що стрінувся з загальним признанням.

С.

ПОДЯКА

Складаємо сердечну і щиру подяку новим українським іміґрантам Теодорові Олійникові, Володимиру, Варварі і Остапові Олійникам (Ню Йорк), які сприяли нашій родині в приїзді до вільної Америки, зустріли нас по-братерському в Ню Йорку і полегшили нам перші кроки на новій землі.

Нехай Бог пошле Вам добро і щастя на новій Батьківщині!

Аполлон, Ірина, Тетяна, Сергій Трембовецькі.

ПОДЯКА

Ми колишні ДП, тепер нові українські еміґранти цією дорогою висловлюємо найсердечнійшу подяку тим добрим людям, які допомогли нам приїхати до вільної Америки і знайти тут нову Батьківщину.

В першу чергу глибоку і щиру складаємо подяку українцеві-новому еміґрантові Іванові Щупаківському, який особисто допоміг еміґрувати до Америки 140 українцям в т.ч. і нашим родинам і, тепер, як Голова Українського Допомогового Комітету в окрузі Adams County, Pa., невпинно піклується нашою долею віддаючи на це свій обмежений працею час.

Рівнож складаємо щиру подяку американцеві — власникові лябораторії косметичних виробів в New Oxford Панові І. Бішопові (John W. Bishop) і його дружині за жертвенну опіку над усіма українцями, які прибувають до цієї округи і правдиве зрозуміння долі колишніх ДП.

Нехай же українська громадність Америки пам'ятає їх імена, а Бог нехай пошле їм добро і щастя в житті.

Аполон і Ірина Трембовецькі з родиною, Евген і Людмила Стожики, Стукан Ольга, Евген і Ніна Веселовські з родиною, Шуйко Акулина.

ПОДЯКА

Ми нові члени Великої нашої української запомогової організації У. Н. Союзу від. 230, немаючи змоги в іншій формі сплатити довг вдячности нашій Дорогій Родині Грицеви і Палагії Сухар з Йонґставн, Огайо, дозволяємо собі отцею дорогою зложити їм найсердечнішу подяку за все добро яке виявили вони нам в часі нашого побуту в таборах у Німеччині. Вони допомагали нам матеріяльно і морально висилаючи афідевіти і перебираючи всі кошти нашого переїзду до ЗДА.

У новій країні ми найшли дальшу опіку. В їх домі знаходимо справжню українську гостинність, родинну теплоту і готовість допомогти у всіх труднощах. Щиро дякуємо їм за труди при нашому улаштованні на новім місци та рівнож щира подяка їх синам за вишукання нам праці. Хай Господь милосердний нагородить Вас за Ваші турботи, що виратували нас з большевицького раю.

Василь та Ольга Сухар з Дітьми.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ Б. ВОЯКІВ-УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ

—: повідомляє, що :—

УСТАНОВЧІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Б. ВІЙСЬКОВИХ

—: відбудуться :—

В НЮ ЙОРКУ В НЕДІЛЮ, 9. ЖОВТНЯ Ц. Р.

(IN NEW YORK, SUNDAY, OCTOBER 9th, 1949)

в годині 2-гій пополудні

В ЗАЛЯХ „УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ",

59 St. Mark's Place (8-ма вул.) New York City

Принести з собою документи. Реєстрація учасників пічнеться вже в годині 1:30.

Ген. О. Загродський, Д. Ґаличин, М. Рибачук, д-р В. Калина, Б. Барвінський, И. Вишневецький, С. Єфремов, І. Паливода, Ф. Федоренко.

ПОШУКУВАННЯ

ГРИГОРІЙ СЕМЧИШИН село Щеплоти, пов. Яворів, пошукує свого сусіду, знакомого Стефана Смолин, син Катерини, зроду Кіселик і решта знакомих. Писати до:

GREGOR SEMCZYSZYN
Bellmere Farm, Bechtelsville, Pa.

Скитальці Семчишин Григорій і Ліщина Касіян повинні негайно зголосити свої адреси в ЗУАДКомітеті у Филаделфії. Справа дуже пильна.

Злучений Українсько-Американський Допомоговий Комітет.

П. ВІРІ СОСН-КІЙ

Поздоровлення з Днем Янгола й сердешні побажання, щастя й радості!

М. С.

ТАРЗАН, ч. 2188. Джена висмикнулася сторожі.

„Зажени льва до клітки, а ні, то ми вас обое постріляємо!" — наказав Справл.

Саме в цій хвилині з неминучою точністю впала петля Тарзана довкруги Джени.

Заки здивована сторожа зрозуміла, що сталося, Джена опинилася на сусіднім даху.

Коли сторожа прийшла до себе, посипався град куль на охоронну запору.